

STROOM

Festival in de Scheldevallei

duurzaamheidsplan



Intro

Meander mee met STROOM – het festival dat je langs de Schelde tussen Gent en Antwerpen brengt. Het Nationaal Park Scheldevallei met haar dorpen, kastelen en weelderig groen, vormt het decor van een festival dat het publiek onderdompelt in cultuur en natuur.

Er zijn de grote concerten, maar ook knusse evenementen op uitzonderlijke plekken. Er is een aanbod voor kinderen en er zijn de varende oeverconcerten – alles met duurzaamheid als blauwe draad.

Festival STROOM ontspruit aan de natuur. We vertrekken vanuit het Scheldeslib en nemen de natuur als inspiratiebron. Weg van de stadskern: onze ogen en oren richten zich op het gigantisch potentieel van het groen tussenin. De hoofdrolspelers van STROOM zijn dan ook het klimaat, duurzaamheid en de magnifieke Scheldevallei zelf.

STROOM is ontstaan in de schoot van Gent Festival van Vlaanderen, een festival dat al 66 jaar lang mee-evolueert met de maatschappij. Samen met Nationaal Park Scheldevallei tasten we de artistieke grenzen af in een inspirerende omgeving en voeren we de dialoog tussen cultuur en natuur. Welkom in de betoverende Scheldevallei!



Alles begint met een duurzaam plan

De Scheldevallei is ook het decor van het Sigmaphan, het water-beheersingsplan dat onze regio tegen overstromingen beschermt. Daarmee staat het gebied midden in de huidige klimaatdiscussie. Maar moet dit debat alleen door wetenschappers en politici gevoerd worden? Om het tij écht te keren, hebben we een brede maatschappelijke beweging nodig — wij laten de onmisbare stem van de kunstenaars horen.

STROOM is geworteld in de natuur van de Scheldevallei. Dat we dus duurzaam werken en onze impact op de omgeving beperken, spreekt vanzelf. En zoals dat gaat met duurzaamheid, begint alles met een **duurzaamheidsstrategie**.

Er is een actieplan, gebaseerd op de 17 *Sustainable Development Goals* van de Verenigde Naties. Het zijn onze eerste stappen naar een structurele, transparante en duurzame aanpak, gedragen door het hele team. Ons doel? Dat de ecologische, economische en sociale belangen bij STROOM mooi in evenwicht zijn. In deze brochure lees je meer over de belangrijkste elementen van onze acties in 2023.

Inhoudstafel

<u>Duurzaamheid is deel van ons DNA</u>	06
<u>Sensibilisering over klimaat</u>	08
<u>Duurzaam mobiliteitsbeleid</u>	10
<u>Bewuste keuzes aangaande catering</u>	12
<u>Circulaire aanpak</u>	14
<u>Bijdragen aan een goed ecosysteem</u>	18
<u>Bevorderen psychosociaal welzijn</u>	20



“We streven naar een kleine voetafdruk op het terrein en een grote impact op het publiek!”

Sophie Detremmerie,
festivalmanager STROOM



© Jonathan De Maeyer

Duurzaamheid is deel van ons DNA

Wat je nu leest, is ons eerste **duurzaamheidsplan**. We willen duurzaamheid namelijk stevig in onze organisatie verankeren — passend in het kader van het Charter Duurzaam Ondernemen. Daarom stelden we samen met Voka (het Vlaams netwerk van ondernemingen) een actieplan op. Zeven pijlers daaruit vormen nu het fundament van ons duurzaamheidsplan. Een concreet actieplan, dat we met plezier aan jou en de rest van de buitenwereld voorstellen.

Wie iets wil bereiken, moet eerst en vooral draagkracht hebben in de eigen organisatie. Daarom stelden we een duurzaamheidsmanager aan. Die bekijkt in de verschillende afdelingen (artistieke inhoud, productie, communicatie en relatiebeheer) hoe de aanpak, principes en werkmethoden passen binnen een duurzame werking. De duurzaamheidsmanager motiveert en enthousiasmeert: ja, je kan je denken en doen veranderen zodat de 'nieuwe manier' niet als een verplichting aanvoelt, maar als een

verrijking. Enthousiasme werkt aanstekelijk: door iedereen mee te nemen op inspirerende sessies, creëerden we een duurzaam werkend team: **'iedereen duurzaamheidsmanager'**.

Ons intern draagvlak is dus groot. Maar we delen onze waarden ook met onze externe partners. Als we nieuwe samenwerkingen zoeken, willen we meteen ook extra kennis over bepaalde thema's meekrijgen. Zo versterken we elkaar. Uiteraard vormen de gemeenten in de regio van STROOM de ruggengraat van een brede samenwerking — dus ook met hen praten we vaak en lang over duurzaamheid.

Wat onze leveranciers betreft, hanteren we een milieu- en duurzaamheidsbeleid, gedetailleerd beschreven in onze **partner- en leverancierpolicy**. Dit is een oproep aan al onze stakeholders om ook de duurzame weg te kiezen. Zo weet iedereen meteen waar STROOM voor staat: een actieve duurzaamheidspolitiek, in dialoog met alle partners.

STROOM sensibiliseert over het klimaat via kunsten en muziek

Festival STROOM maakt kwalitatieve, artistieke keuzes met een impact. Er is een variërend aanbod, maar er zijn ook eigen creaties. *Rain Requiem* bijvoorbeeld, een werk dat we speciaal voor STROOM lieten creëren. Schrijver David Van Reybrouck bezocht in Wallonië het gebied van de overstromingen van juli 2021. Hij sprak er met tientallen getroffen en nabestaanden. Dit werkte hij samen met componist en (jazz)pianist Jef Neve uit tot het indrukwekkende *Rain Requiem*: een herdenking van de slachtoffers en steunbetuiging aan de overlevenden en nabestaanden. En voor ons: een wake-upcall.

In 2023 maakten we ook vernieuwende combinaties op het podium. In *Mijn Vier Seizoenen* gingen Dirk De Wachter en Alicja Gescinska in gesprek over de vier jaargetijden en de relatie tussen mens en natuur. Tijdens *Walsende Wijnen* kon je de Scheldevallei letterlijk proeven op een wijndomein in Melle. Het Nieuw Amsterdams Klarinet Kwartet maakte er een feest voor oren, neus en smaakpapillen. En tijdens Dender Discover creëerde Slagwerk Den Haag een eigen sound met afval dat het publiek verzamelde tijdens hun fietstocht doorheen Dendermonde.

De artistiek directeur maakt gedurfde keuzes in de programmatie, van bekende werken die gelinkt zijn aan de natuur, tot nieuwe creaties en grote opdrachtwerken aan kunstenaars. De kunsten op STROOM verruimen onze blik, de artiesten laten ons met hun rijke creativiteit anders kijken naar een problematiek die ons allen aanbelangt. Het jaar rond gaan we met hen in gesprek en brengen we hun ideeën tot uitwerking.

We brengen ook informatie rechtstreeks naar het publiek. Zoals in de discours-sessies over onder andere het Sigmaphan, microplastics in het water en ultrakorteketenlandbouw: onderwerpen die perfect passen bij het Nationaal Park Scheldevallei. In 2023 koppelden we die sessies aan activiteiten zoals een plukwandeling - met de organisatie *From Forest to Plate*. Of er was de sensorische wandeling over de waterkwaliteit van de Schelde, begeleid door filosofe en ecologe Li An Phoa en experts van de Vlaamse onafhankelijke onderzoeksorganisatie VITO en het Waterbouwkundig Laboratorium.

Zo informeren en **sensibiliseren we het publiek op een laagdrempelige manier over actuele klimaatproblematieken.**

“Bij het samenstellen van het programma besteden we aandacht aan de impact van de mens op het klimaat. We geven het woord aan de creatieve en innovatieve kunstenaar. Festival STROOM wil hiermee een hoopvol en positief signaal aanreiken voor een duurzame toekomst.”

Veerle Simoens,
artistiek directeur



Het festival streeft naar een duurzaam mobiliteitsbeleid

Ons festival kan niet zonder haar partners en leveranciers. Zo is er de steun van Mertens Audi, die ons een elektrisch wagenpark ter beschikking stelde – de manier om onze CO₂-uitstoot te beperken. En tijdens het jaar slalomt ons team door Gent op elektrische fietsen van de Fietsambassade Gent. Zo trappen we naar ons 2025 doel: 90% van de persoonsverplaatsingen van ons team gebeurt met de elektrische auto, het openbaar vervoer of de fiets. Ondertussen blijven we onderzoeken hoe we materiaal zo efficiënt en duurzaam mogelijk kunnen transporteren.

STROOM strekt zich uit over 24 gemeenten – dat zijn best wat kilometers. Hoe kunnen we onze voetafdruk toch reduceren? Deze vraag leidde tot onze carpoolplanning waarmee het kantoorteam én de festivalcrew efficiënter de wagens gebruikten.

In 2022 en 2023 kozen we bewust voor artiesten die met de trein tot bij STROOM kunnen komen – geen enkele artiest kwam dan ook met het vliegtuig. We moedigen hen aan om het **openbaar vervoer** te gebruiken of te **carpoolen**. In 2024 zullen we hen nog beter begeleiden om een zo ecologisch mogelijk traject van en naar de concertlocaties uit te stippelen.

Onze grootste oorzaak van transportuitstoot? Het **publiek** ... We kunnen natuurlijk niet zonder, dus we **sensibiliseren** door eerst alle ecologische alternatieven op te lijsten en pas als allerlaatste de parkeermogelijkheden voor de auto weer te geven. Elke concertlocatie heeft een grote fietsparking en de wandel-/fietsdag blijft een vast onderdeel van onze programmatie.





© Bpm Ontlating

Bewuste keuzes aangaande catering beperken onze impact op de omgeving

We kiezen bewust voor vegetarische catering.

We willen onze CO₂-uitstoot verminderen, dierenleed vermijden en gezonder eten – dan is vegetarisch eten een logisch basisprincipe. We passen het de hele festivalperiode toe voor publiek, team en crew – en vanaf 2024 ook voor genodigden.

Alle catering komt van **lokale leveranciers**. *Lekker Oost-Vlaams* en toerismepartners Scheldeland en Waasland helpen ons om alle leveranciers van de streek in kaart te brengen. Deze korteketenconnecties zijn onze voorkeurpartners.

Om **voedselverspilling tegen te gaan**, hebben we nauwe contacten met streekgebonden opnemers van voedseloverschotten.

Deze lokale leveranciers spijsden STROOM in 2023:

- Vicaris, Dendermonde
- Wijngoed Rhode, Melle
- Geitenboerderij de Volle Maan, Sint-Lievens-Houtem
- Bakkerij Finesse, Melle
- Domein Leeflank, Lede
- Blossoms & Berries, Kruibeke
- Ohne, Gent
- Versleverancier, Vlaanderen

STROOM hanteert een circulaire aanpak

Toen STROOM gelanceerd werd, kozen we bewust voor een tijdloos campagnebeeld. We kunnen er op digitale dragers eindelijk mee variëren en de bedrukte materiële dragers – beachflags bijvoorbeeld – raken niet snel gedateerd.

Als we materiaal aankopen, gaan we voor kwaliteit met een lange levensduur. Zo kunnen we het jaarlijks hergebruiken op STROOM. Bij zo'n aankoop volgen de collega's een flowchart die moet leiden tot een **kwalitatieve en (dus) duurzame materiaalkeuze**.

Na elke festivalperiode inventariseren we al het materiaal. Alleen zo kunnen we het **materiaal en de opslagruimte** ervan **goed beheren**.

Op het festivalterrein gaan we voor **goede afvalverwerking**. Het afval wordt gesorteerd, we geven zelfs specifieke instructies. Met de gemeenten bespreken we hoe we het afval best verzamelen, sorteren en verwerken. Om dit goed te laten verlopen, brengen we vooraf in kaart welke materiaalstromen er zijn en maken we met onze leveranciers de beste keuze voor herbruikbaar, composteerbaar, recycleerbaar of klaar om te upcyclen ... Wat we niet kunnen hergebruiken krijgt een afterplan – de bestemming daarvan leggen we na gebruik vast.



© Ben Comhate



© Jonathan De Meijer





© Frederik Daalder

We dragen bij aan een goed ecosysteem

Ons publiek draagt een serieus steentje bij. Wanneer bezoekers de voorbije twee edities hun tickets kochten, konden ze kiezen om een vrijwillige donatie te doen voor een actie ten voordele van het klimaat en de biodiversiteit.

Zo werd op 30 november 2022 een nieuwe bosrand van één hectare aangeplant in provinciaal domein Nieuwdonk in Berlare, op initiatief van Provincie Oost-Vlaanderen en STROOM. Meer dan 2000 nieuwe inheemse bomen en struiken, aangepast aan de bodemomstandigheden van ons klimaat, werden aangeplant.

We zoeken voor ons festival uiteraard naar unieke plekken langs de Schelde. Die liggen vaak in een natuurgebied. We zijn ons hiervan bewust, dus **om onze impact op het lokale ecosysteem laag te houden**, zitten we van bij het prille begin samen met verschillende instanties. Wat is er mogelijk? Wat kan de impact zijn en hoe kunnen we die beperken? Een partner als de Vlaamse Waterweg helpt ons bijvoorbeeld bij vragen over de stromen en rivieren. Agentschap Natuur & Bos bezorgt ons de nodige richtlijnen; denk aan geluidsoverlast of hoe we rekening kunnen houden met het broedseizoen. Het Agentschap Erfgoed ondersteunt ons bij het kiezen van geschikte concertlocaties. Hier letten we extra op het bewaren en zorgvuldig gebruiken van ons prachtig historisch erfgoed.

We bevorderen het psychosociaal welzijn van mensen

We poten de laarzen van STROOM stevig in het slib van de Scheldevallei. Daarom betrekken en ondersteunen we het lokale sociale leven zo veel mogelijk. Onze crew stellen we samen uit vrijwilligers van lokale verenigingen en jobstudenten uit de buurt. We spreken hen persoonlijk aan op basis van introducties via de gemeentenetwerken. Daarnaast werken we aangepaste voordelen uit voor groepen die STROOM komen bezoeken (bijvoorbeeld vanuit PROVA, Davidsfonds, Neos of Amarant).

STROOM wil **inclusief en toegankelijk** zijn. Tijdens onze oeverconcerten meert de CO2-neutrale boot aan op verschillende locaties langs de oevers van de Schelde. Deze concerten zijn gratis en vrij toegankelijk. Op die manier spreken we ook bewoners en voorbijgangers aan die misschien niet zo snel een (klassiek) concert zouden bijwonen en verlagen we de financiële en sociale drempel. Op de muziekvakantie voor kinderen werken we met een kansentarif.

We geven op de website per locatie aan hoe toegankelijk ze is. Bezoekers die hulp nodig hebben, kunnen vanaf 2024 terecht bij onze collega **publieksoontwikkeling**. Denk aan aangepaste parkeerplaatsen, toegankelijke toiletten of een oprijhelling.



STROOM: tot slot

Net als de Schelde, is ons duurzaamheidstraject voortdurend in beweging: verbeteringen, nieuwe samenwerkingen, structurele inbedding van duurzaamheid in onze organisatie ... Tijdens het jaar evalueren we het beleid: wat werkt in theorie en wat in de praktijk? We zorgen dat elke stap er een in de goede richting is.

We spannen ons constant in om een prachtfestival te brengen in een magnifiek nationaal park – met het grootste respect voor de omgeving. We zijn ervan overtuigd dat cultuur en natuur hier hand in hand kunnen stromen.

Gent Festival van Vlaanderen
Bijlokekaai 8, bus 9
B-9000 Gent
09 243 94 94
info@festival.be